

Серія «ДНЗ. Вихователю»

В. О. В'юнник, О. Г. Ханіна, С. М. Ожимова, Л. В. Чернишова

МІЙ КОНСПЕКТ

*Відповідно до вимог Базового компонента
дошкільної освіти, чинних освітніх програм*

ВЕСНА

6

рік життя

Харків
Видавнича група "Основа"
2014

УДК 37.16
ББК 74.263
В96

Серія «ДНЗ. Вихователю»

В'юнник В. О.

В96 Мій конспект. 6-й рік життя. Весна / В. О. В'юнник, С. М. Ожимова, О. Г. Ханіна, Л. В. Чернишова — Х. : Вид. група «Основа», 2014. — 174, [2] с. : табл. — (Серія «ДНЗ. Вихователю»).

ISBN 978-617-00-2119-9.

Посібник містить орієнтовні конспекти занять з дітьми 6-го року життя, що реалізують завдання пізнавального, художньо-естетичного та мовленнєвого розвитку. Конспекти занять складено за блочно-тематичним принципом планування на навчальний рік (за порами року), розроблено відповідно до вимог та завдань Базового компонента дошкільної освіти, чинних освітніх програм.

Задля зручності використання всі розробки розміщено на відривних аркушах. Поля для записів дадуть змогу творчому вихователю, користуючись запропонованим у посібнику матеріалом, скласти власні конспекти занять. Для закріплення знань дітей з теми пропонуємо організувати роботу в зошитах для дитини «Мій зошит».

УДК 37.16
ББК 74.263

ISBN 978-617-00-2119-9

© В'юнник В. О., Ожимова С. М.,
Ханіна О. Г., Чернишова Л. В., 2014
© ТОВ «Видавнича група «Основа», 2014

ЗМІСТ

Розклад занять, тематичні блоки	6
ПІЗНАВАЛЬНИЙ РОЗВИТОК (ДИТИНА У ДОВКІЛЛІ)	
Заняття 25. Моя сім'я — моя родина	7
Заняття 26. У кожної дитини є права	9
Заняття 27. Космічна подорож	11
Заняття 28. Весняні свята	13
Заняття 29. Праця дорослих навесні	15
Заняття 30. Весна крокує містом разом з нами	17
ПІЗНАВАЛЬНИЙ РОЗВИТОК (ВІКОНЕЧКО В ПРИРОДУ)	
Заняття 25. Весна настала	19
Заняття 26. У зоопарку	21
Заняття 27. Сторінки Червоної Книги України	23
Заняття 28. Цінуймо та бережімо воду!	25
Заняття 29. Космічна подорож	27
Заняття 30. Подорож географічними зонами Землі	29
Заняття 31. Життя рослин	31
Заняття 32. Вітер-вітерець	33
Заняття 33. Мандрівка екологічною стежинкою	35
Заняття 34. Зелена краса України	37
Заняття 35. Птахи рідного краю	39
Заняття 36. Охорона довкілля	41
ПІЗНАВАЛЬНИЙ РОЗВИТОК (МАТЕМАТИЧНА СКАРБНИЧКА)	
Заняття 13. Число нуль і цифра 0. Розв'язування задач і прикладів	43
Заняття 14. Число десять. Порівняння множин. Десяток	45
Заняття 15. Числа один — десять. Розв'язування задач. Орієнтування у часі	47
Заняття 16. Орієнтування у часі. Суміжні числа	49
Заняття 17. Ознайомлення з українськими грошовими одиницями. Складання та розв'язування задач	51
Заняття 18. Числа один — десять. Задачі. Об'ємні геометричні фігури	53
МОВЛЕННЄВИЙ РОЗВИТОК	
Заняття 25. Рідна матуся	55
Заняття 26. Моя сім'я	57
Заняття 27. Я — українець	59
Заняття 28. Родини свійських тварин та птахів	61
Заняття 29. Космос	63
Заняття 30. Хлопчик та дівчинка	65
Заняття 31. Весна	67
Заняття 32. Деревя. Куці	69
Заняття 33. Птахи міста	71
Заняття 34. Безпечна поведінка	73
Заняття 35. Різнобарвний світ квітів та комах	75
Заняття 36. Літо-літєчко зустрічаємо	77
НАВЧАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ГРАМОТИ	
Заняття 25. Повторення вивчених літер та звуків	79
Заняття 26. Звуки [н], [н']. Літера Н	81
Заняття 27. Звуки [с], [с']. Літера Сс	83
Заняття 28. Звуки [з], [з']. Літера Зз	85
Заняття 29. Звуки [т] та [т']. Літера Тт	87

Заняття 30. Повторення вивчених звуків і літер	89
Заняття 31. Звуки [в], [в’]. Літера Вв	91
Заняття 32. Звуки [к], [к’]. Літера Кк	93
Заняття 33. Звуки [п], [п’]. Літера Пп	95
Заняття 34. Звуки [б], [б’]. Літера Бб	97
Заняття 35. Звуки [д], [д’]. Літера Дд	99
Заняття 36. Повторення вивчених звуків і літер	101

ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНИЙ РОЗВИТОК (ХУДОЖНЯ ЛІТЕРАТУРА)

Заняття 25. Читання вірша В. Бичко «З Восьмим березня, мамо, зі святом!» та оповідання В. Сухомлинського «Чому мама так хвалить?»	103
Заняття 26. Читання вірша Р. Завадович «Мій тато» та оповідання В. Сухомлинського «Сива волосинка»	105
Заняття 27. Видатний українець — Т. Г. Шевченко	107
Заняття 28. Читання віршів Ліни Костенко «Усе моє, все зветься Україна», А. Камінчука «Батьківщина», О. Лупія «Під рідним прапором»	109
Заняття 29. Читання віршів Б. Чепурко «Чарівна королева» та Л. Полтави «Котячий хор»	111
Заняття 30. Розповідання української народної казки «Золота пшениця»	113
Заняття 31. Читання вірша М. Вінграновського «Що робить сонце уночі» та казки І. Калинця «Про те, як Зірка стала на землі Айстрою»	115
Заняття 32. Читання віршів І. Франка «Навесні» та П. Воронько «Дід Мороз та Весна»	117
Заняття 33. Слухання вірша Н. Забіли «Білі котики», оповідання В. Сухомлинського «Дуб під вікном»	119
Заняття 34. Читання казки І. Калинця «Про що розповіли Незабудки» та вивчення вірша А. Камінчука «Я — кульбаба, ти — кульдід»	121
Заняття 35. Читання казки Василя Чухліба «Зозулин льон»	123
Заняття 36. Слухання байки Л. Глібова «Коник-стрибунець» та оповідання В. Сухомлинського «Щоб метелик не поколовся»	125

ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНИЙ РОЗВИТОК (МАЛЮВАННЯ)

Заняття 25. Матусі любі портрет	127
Заняття 26. Моя сім’я, моя родина	129
Заняття 27. Декоративний посуд майстрів України	131
Заняття 28. Українська вишиванка	133
Заняття 29. Весняне небо	135
Заняття 30. Подорож у космос	137
Заняття 31. Весняні квіти	139
Заняття 32. Розмалюю писанку	141
Заняття 33. Квітучий сад	143
Заняття 34. Весна іде, пташки летять	145
Заняття 35. Метелики (плямографія)	147
Заняття 36. Урятуємо рибку	149

ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНИЙ РОЗВИТОК (ЛІПЛЕННЯ)

Заняття 13. Моя сім’я	151
Заняття 14. Екскурсія на виставку М. Приймаченко (уявна)	153
Заняття 15. Чарівний синій колір Землі	155
Заняття 16. Бузковий сад	157
Заняття 17. Весняна галявина (колективна робота)	159
Заняття 18. Пташки рідного краю	161

ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНИЙ РОЗВИТОК (АПЛІКАЦІЯ)

Заняття 13. Весняний букет (колективна робота)	163
Заняття 14. Косовський посуд	165
Заняття 15. Зоряне небо	167
Заняття 16. Великодній кошик	169
Заняття 17. Квітуча яблуня (колективна робота)	171
Заняття 18. У гаю метелики наче квіти.	173

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

Пропонуємо вам збірники конспектів фронтальних занять з дітьми старшого дошкільного віку (6-го року життя) на навчальний рік за порами року — ОСІНЬ, ЗИМА, ВЕСНА.

Дітям подобаються ті види діяльності, що дають їм матеріал для роздумів, можливість виявляти ініціативу і самостійність, потребують розумового напруження, винахідливості та творчості. Найвільніше діти почуваються і розвиваються у грі, де найсприятливіша атмосфера для спілкування.

Конспекти занять конкретизують види роботи з дітьми старшого дошкільного віку впродовж навчального року, реалізують завдання повноцінного розвитку дітей загалом і кожної дитини зокрема, спрямовані на зону найближчого розвитку, тобто поступове ускладнення матеріалу і методів виховання. Побудова наступних занять ґрунтується на використанні досвіду дітей, набутому на попередніх заняттях, та на різноманітних зв'язках між заняттями різного характеру і виду.

У пропорованих конспектах розміщено багато матеріалів зі сприяння розвитку мовлення малюків — мовленнєві ігри, дидактичні ігри, пальчикові ігри, ігри-мандрівки, ігри-драматизації, театралізації, потішки, вірші.

Орієнтовні конспекти занять розробляли таким чином, щоб надати педагогам широкі можливості для формування особистісної зрілості дитини, базових якостей кожної конкретної дитини з її індивідуальними особливостями та досвідом, відповідно до вимог та завдань Базового компонента дошкільної освіти, чинних освітніх програм.

Збірки конспектів занять, що розміщені у трьох книгах, реалізують завдання пізнавального, художньо-естетичного та мовленнєвого розвитку впродовж навчального року.

Конспекти занять дібрано за порами року, блочно-тематичним принципом планування на навчальний рік, де важливу роль відіграє системний цілісний підхід у забезпеченні виконання програмових завдань щодо здійснення якісної дошкільної освіти у групі малюків цієї вікової категорії. Ураховано один із напрямів методичного оновлення занять у дошкільному навчальному закладі проведення їх на основі інтеграції навчального матеріалу, об'єднаних навколо однієї теми. Цей підхід сприяє інформаційному збагаченню сприймання, мислення і почуттів дітей за рахунок ігрових методів навчання та залучення цікавого матеріалу. Найкраще використовувати всі три книги серії збірки конспектів. Послідовність та назва занять, блоків умовні, можуть змінюватися.

Найважливішим, усе ж таки вважаємо, є власна творчість педагогів, що виявляється у гнучкій зміні своєї позиції, обігранні будь-якої ситуації та відхиленні від запланованого. Головним має бути емоційний стан дитини, її внутрішнє емоційне благополуччя у групі однолітків і дорослих, які нею опікуються.

Сподіваємося, що запропоровані конспекти занять стануть у пригоді молодим вихователям-початківцям на перших кроках педагогічної практики, а педагогів-майстрів спонукатимуть до творчих пошуків (можлива зміна запропорованих матеріалів і використання інших додаткових матеріалів з теми, урахування рівня розвитку дітей групи). Закріплювати отримані знання чи перевіряти рівень обізнаності дитини з різних напрямків розвитку є можливим через використання робочих зошитів «Мій зошит», зокрема «Осінь», «Зима», «Весна», що є складовою серії видань «МІЙ КОНСПЕКТ» та містять завдання відповідно до тематичних блоків.

РОЗКЛАД ЗАНЯТЬ

ПОНЕДІЛОК

ВІВТОРОК

СЕРЕДА

ЧЕТВЕР

П'ЯТНИЦЯ

ТЕМАТИЧНІ БЛОКИ

планування освітнього процесу у групі дітей старшого дошкільного віку (6-го року життя) на навчальний рік

№ з/п	Місяць	Тема
1	Вересень	Наш дитячий садок Пізнаємо себе і навколишній світ
2	Жовтень	Осінь-чарівниця Цікаво жити нам усім — і великим, і малим
3	Листопад	Рідний дім потрібен всім Пізню осінь проводжаєм
4	Грудень	Ігри, іграшки, забави Зима-чарівниця
5	Січень	Зимові клопоти Про здоров'я дбаємо
6	Лютий	Світ техніки навколо нас У світі професій
7	Березень	Щаслива родина Моя держава Україна
8	Квітень	Подорож до Всесвіту Весна крокує всюди
9	Травень	Красуня-весна Наш цікавий світ довкілля

Весна	Група	Дата
-------	-------	------

ПІЗНАВАЛЬНИЙ РОЗВИТОК (ДИТИНА У ДОВКІЛЛІ)

ЗАНЯТТЯ 25

Тема. Моя сім'я — моя родина

Мета: розширювати і систематизувати уявлення дітей про сім'ю, її склад і родинні стосунки; уточнити поняття вихованців про родинні стосунки, особливості своїх рідних та близьких людей; учити називати членів родини; ознайомити з традиціями українського народу; розвивати зв'язне мовлення, уміння спілкуватися; виховувати любов та повагу до членів сім'ї, бажання про них піклуватися, допомагати їм, уміння цінувати прихильне ставлення до себе.

Попередня робота: бесіди про сім'ю; фотовиставка «Моя родина»; читання художніх творів за темою.

Матеріал: ляльки — Дід та Баба; лист; сюжетна картина «Родина»; конверти з одним із малюнків-подарунків (букети квітів у вазі); вишита серветка, закладка в книгу, хустка, косинка (для кожної дитини); такі самі малюнки-подарунки з деякою різницею (колір, кількість квіток, розміщення) та малюнок-«двійник» того малюнка, що є у конверті дитини.

ХІД ЗАНЯТТЯ

I. Організаційний момент

Вихователь пропонує дітям переглянути лялькову виставу «Лист до дідуся і бабусі». Виставляє на ширму ляльок — Діда і Бабу.

Дід. Ой, бабусю, щось сумно стало мені.

Баба. А я тобі пиріжків напечу...

Дід. За пиріжки дякую, було б краще, якби до нас діти приїхали.

Баба. Так! Давно вже до нас не приїжджав наш син з дружиною й онуками — Мишкою і Оксанкою.

Дід. Мишко, мабуть, підріс, у дитячий садок ходить до старшої групи.

Баба. А Оксанка вже, мабуть, ходити сама навчилася. Швидше б вони до нас гостювати приїхали!

Дід. Прочитай-но ще раз листа, якого ми отримали нещодавно.

Баба (читає лист). «Доброго дня, мамо і тату, бабусю і дідуся! Ми за вами дуже сумуємо. Тому на вихідні приїдемо на гостину! Тато вам купив подарунки, а ми намалювали картину. Цілуємо. До зустрічі! Ваші онуки і діти».

Дід. Бабусю! Уже вихідні незабаром! Готуй тісто на пиріжки, а я повішу для онуків гойдалку.

»» Бесіда

— Чому сумували дідуся та бабуся? Після чого вони повеселішали? Що написали онуки та діти в листі? Ким є Мишко для бабусі? Ким є Оксанка для бабусі? Хто старший — Оксанка чи Мишко? Чи сумуєте ви за своїми дідусям і бабусею? А вони — за вами? Чому?

II. Основна частина

— Сім'я, родина — найдорожче, що є в людини. Сьогодні ми будемо говорити про родину. Усі мають свою родину. Ластівка не може жити разом із горбом. І ведмідь, і вовк, і лисиця живуть своїми родинами. І людина має свою родину. Хто становить родину? Завдяки мамі й татові ви з'явилися на світ. Вони завжди були поруч, учили вас ходити, говорити, читали вам казки. Мама співала вам колискових. Які колискові вам відомі?

Люлю, люлю, мій синочку.
Справлю тобі колисочку
Справлю тобі колисочку
Та й повішу на дубочку.
Ой ну, люлі-люлі.
Налетіли гулі...

— В українській родині з давніх часів існує звичай шанування найстаріших членів — бабусь і дідусів. Вони мають великий життєвий досвід, є розсудливими та мудрими. З вуст бабусі та дідуса ви чуєте казки та історії. Які казки ви чули від бабусі? Чого цікавого вас навчив дідусь?

Вихователь пропонує дітям розглянути сюжетну картину «Родина», разом дати імена батькам, старшим членам родини, дітям. Запитує про родинні зв'язки.

— Хто (Іванко) для (Оксанки)?

— Які обов'язки виконують тато? мама? Як ви допомагаєте вдома?

» Дидактична гра «Моя сім'я»

Вихователь пропонує дітям розповісти про свою родину, використавши фото своєї сім'ї (або сюжетні малюнки членів сім'ї).

— Це моя сім'я. Нас четверо. Це я — Оленка. Я найменша в сім'ї. Це мій старший брат Олесь. Він школяр. Це моя мама — Ольга Григорівна. Це мій тато — Володимир Олександрович. Це мій дідусь, мамин тато — Григорій Максимович. Це бабуся, мамина мама — Вікторія Анатоліївна. Ми любимо одне одного, допомагаємо одне одному, піклуємося про всіх.

» Мовленнєва гра «Хто я?»

Вихователь пропонує дітям розповісти, хто вони є для кого в сім'ї. (Вправа аналогічна до завдання про продовження речення (для хлопчиків і дівчаток).)

Для тата ти — ... (син).

Для тітки ти — ... (племінник).

Для дідуса ти — ... (внук).

Для сестри ти — ... (брат).

— Навесні відзначають два свята, присвячені найдорожчим для всіх людям. Послухайте, про кого цей вірш, і ви здогадаєтесь, які це свята і кому вони присвячені.

ПЕРШЕ СЛОВО

Коло, риску, закарлючку
На папері пише ручка.
Все з'єдналось загадково —
І з'явилося перше слово.
Здогадались, яке саме? —
Найдорожче в світі... (мама).

(І. Січовик)

— Мама для кожного є одна — і вона найпрекрасніша. Діти, скільки б їм років не виповнилося, люблять свою матусю, поважають її. В українській мові є багато слів, якими ми звертаємося до матусі. Народ ушановує матір. 8 Березня святкують Міжнародний жіночий день, у травні — День матері. Усі чоловіки, хлопчики вітають своїх матерів, дружин, сестер, доньок, подруг зі святом, бажають їм здоров'я, щастя, благополуччя, готують подарунки.

» Дидактична гра «Обери подарунок»

Вихователь пропонує кожній дитині уважно розглянути малюнок подарунка для мами (у дітей — конверти із малюнками-подарунками). Залишивши його на столі, необхідно знайти такий самий малюнок на демонстраційній дошці. Схожих малюнків може бути декілька, різнитися вони можуть кольором вази з квітами, кількістю квітів. У кожного малюнка має бути одна копія.

III. Підсумок

— Що потрібно, щоб родина була щасливою?

Весна	Група	Дата
-------	-------	------

ЗАНЯТТЯ 26

Тема. У кожної дитини є права

Мета: поглиблювати знання дітей про сім'ю, її склад, про право жити в родині, у своїй оселі разом з батьками і бути рівноправним членом сім'ї; формувати розуміння, що кожна дитина має право на соціальний захист і є захищеною в нашій країні; ознайомити з життям дітей-сиріт, про турботливе ставлення до них з боку держави; виховувати співчутливе ставлення до дітей-сиріт, любов та пошану до матерів, гордість за свою країну, що переймається проблемами своїх маленьких громадян.

Попередня робота: бесіди з дітьми про їхні родини; дидактичні ігри («Мамині помічники», «Хто я в родині?»); читання художніх творів про членів родини.

Матеріал: сюжетні картини із зображеннями щасливої повної родини, життя дітей у дитячому будинку; лист дівчинки-сироти.

ХІД ЗАНЯТТЯ

I. Організаційний момент

Вихователь пропонує дітям послухати віршовані рядки.

Зацвітає калина, зеленіє ліщина,
 Степом котиться диво-луна.
 Це моя Україна, це моя батьківщина,
 Що, як мама і тато, одна.

- Як ви вважаєте, чи кожна людина має Батьківщину?
- Чи в кожній людині лише одна мама, лише один тато?

II. Основна частина

Вихователь пропонує дітям розглянути сюжетні картини «Родина», «Родина на прогулянці» (або «Родина вдома», «Сімейне свято», «Сімейний вечір»).

— Кого ви бачите на малюнку? Як одним словом назвати цих людей? Як гадаєте, куди вони йдуть (чим зайняті)? Чому в них такі радісні (добрі, усміхнені, доброзичливі) обличчя? Так, це сім'я, родина. Тато і мама зі своїми дітьми вийшли на прогулянку. Дітям добре живеться у сім'ї, їх люблять, про них турбуються. Вони живуть разом зі своїми найріднішими людьми — татом і мамою, братиками і сестричками, дідусем і бабусею. Кожна дитина від народження має право жити у сім'ї, таке право гарантує держава.

Сім'я від народження стає колискою любові й життя, у якій виростає людина. Вона рідна, як батьківська хата, найперша і найдорожча. У ній дитина народжується, робить свої перші кроки, зростає, виховується. Сім'я дає людині щастя. Саме тому, що людина зростає в сім'ї, її називають колискою людини. Не випадково в народі кажуть: «Без сім'ї нема щастя на землі!».

— Чи завжди діти живуть зі своїми батьками? Чи, можливо, буває інакше?

— Іноді трапляється так, що зовсім маленькі діти — хлопчики і дівчатка — залишаються без мами, тата. Про них нікому піклуватися, їм немає де жити, ніхто їм не дарує на свята подарунки. Таких дітей, які не мають ані мами, ані тата, називають сиротами. З різних причин залишаються діти сиротами: через війну, хвороби, різні небезпечні ситуації (наприклад, автокатастрофу або авіакатастрофу). Хто тоді піклується про них?

Вихователь розміщує на дошці ілюстрації життя дітей у дитячому будинку.

— У таких випадках дітьми-сиротами опікується держава, відкриває для них дитячі будинки, садочки. Таких дітей беруть у родини названі батьки. У нових сім'ях вони живуть, учаться, отримують на свята подарунки. Це їхній

дім, їхня сім'я. У нашому місті також є «Дім маляти» та дитячі будинки. Вихователі в цих будинках — мами для дітей-сиріт.

Я хочу вам зачитати лист дівчинки Орини Кондратюк, у якому вона дякує своїм прийомним батькам за тепло та радість дитинства, які вони їй подарували. Послухайте, будь ласка, з якою повагою пише маленька школярка про своїх прийомних батьків.

«... Мені доля ще з самого дитинства приготувала важкі життєві випробування. Так склалася сімейні обставини, що тата свого я не знала зовсім, а важка невиліковна хвороба ще зовсім молодою забрала на небо мою рідну матусю, коли мені виповнилося лише 1,5 роки. Через те, що була дуже маленька, не пам'ятаю її зовсім. Лише на фотографіях бачила, яка у неї лагідна усмішка і неймовірно красиві карі очі. Кажуть, що я на неї схожа. З розповідей бабусі й двох старших братиків знаю, що вона була дуже доброю, щирою, чудовою людиною, дуже любила нас усіх, а особливо мене, найменшу у родині. Люди часто кажуть, що Бог забирає до себе найкращих. Напевно, це так, бо без матусі нашої родині з трьома дітьми-сиротами стало дуже сутужно і важко у цьому світі. Усі турботи і проблеми щодо нашого з братиками виховання впали на плечі моєї старенької бабусі-пенсіонерки Тетяни Іванівни Сторожук. До 6 років вона виховувала мене сама, замінюючи і батька, і матір. І хоча часто нам не було що їсти й одягнутися, але я постійно відчувала бабусину любов й турботу. Її тепло і мудрі поради я буду згадувати все своє життя. Перші роки після смерті матусі виявились для мене найважчими і найболючішими. Як важко мені, малій, було усвідомлювати, що у всіх є родина, у всіх є тато і, головне, мама, а я про це могла тільки мріяти. Сонечко у моєму житті з'явилося раптово і неждано, ставши несподіванкою і для мене, і для бабусі. Я прийшла у 1-й клас школи № 26 Вінниці й зустріла свою першу вчительку Наталю Дмитрівну Уголькову. Це дуже чуйна, добра та енергійна, молода і життєрадісна людина. Я тепер не уявляю свого життя без неї, адже вона стала мені не тільки вчителькою, а й замінила рідну матінку. Вона разом із чоловіком запропонувала стати їхньою рідною донечкою, жити однією родинною, разом долати всі життєві труднощі й негаразди. Так я знайшла свою сім'ю. Знайшла своїх маму й тата. Вони найкращі та найрідніші у світі, бо дуже мене люблять, а я їх люблю ще більше. Я не можу висловити це словами, бо потрібно бути поетом чи письменником, щоб передати ті всі почуття, що переповнюють зараз моє серце, коли я пишу про цих людей. Вони дали мені не тільки гарний одяг та іграшки, власну кімнату і комп'ютер, а й дарують свою ласку і любов без остатку, усю свою турботу, весь час опікуються мною. Матусенька постійно допомагає мені у навчанні. Саме тому я вчуся усі 6 років лише на «відмінно». Також мама відкрила для мене світ музики, грації та краси. Ось уже 6 років я займаюся танцями. Наш ансамбль «Non-Stop» неодноразово ставав переможцем міських конкурсів. А татусь ще з 6 років прищепив мені любов до шахів. Він навчив мене основ цієї гри, а також відвів до шахової школи ДСЮШ № 6. Завдяки татусевій підтримці я стала чемпіонкою міста й області до 10 років і срібною призеркою до 12 років, брала участь у всеукраїнських і міжнародних шахових турнірах «Біла тура», «Сонячний пішак», де продемонструвала гарні результати. Зараз я маю 1-й спортивний розряд з шахів і мрію поліпшити свої досягнення. Ось так зараз склалося моє життя. Ким я стану у майбутньому — вчителем, як мама, чи, може, виберу якусь іншу професію — я ще не вирішила. Але головне я знаю напевне: спробую стати такою людиною, як мої найрідніші батьки — доброю, співчутливою і щирою людиною. Буду намагатися жити чесно і достойно серед людей, щоб вони мали з мене розраду і повагу на старості літ, хочу віддячити їм за все, що вони для мене роблять».

— Чи сподобався вам лист?

— Як дівчинка стала сиротою?

— Чи щаслива зараз Орина?

— На занятті із зображувальної діяльності пропоную виготовити подарунки для дітей-сиріт «Дому маляти». Нехай вони порадіють!

III. Підсумок

— А чи знаєте ви, що нашу країну ми теж називаємо мамою? Про неї ми говоримо лагідно «Ненька Україна». Будьмо їй добрими дітьми!